

**VILKAVIŠKIO R. KETURVALAKIŲ
MOKYKLOS-DAUGIAFUNKCIO CENTRO
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL VILKAVIŠKIO R. KETURVALAKIŲ MOKYKLOS-DAUGIAFUNKCIO CENTRO
SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS
APRAŠO PAPILDYMO**

2018 m. sausio 23 d. Nr. V-(1.3)-13
Keturvalakiai

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakyму Nr. V-190 „Dėl smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijų patvirtinimo“, Vilkaviškio rajono savivaldybės tarybos 2017 m. rugpjūčio 25 d. sprendimu Nr. B-TS-816 „Dėl smurto prevencijos įgyvendinimo Vilkaviškio rajono savivaldybės mokyklose tvarkos aprašo patvirtinimo“, atsižvelgdama į Vilkaviškio rajono savivaldybės administracijos švietimo, kultūros ir sporto skyriaus 2017 m. gruodžio 28 d. pažymą Nr. V-3-2 „Smurto prevencijos įgyvendinimo švietimo įstaigose stebėseną“, Vilkaviškio r. Keturvalakių mokyklos-daugiafunkcio centro vaiko gerovės komisijos 2018 m. sausio 22 d. posėdžio protokolo Nr. 2 nutarimą:

1. P a p i l d a u Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašą 17 punktu ir jį išdėstau taip:

„17. Mokyklos direktorius, gavęs pranešimą, kad Mokyklos darbuotojas patyrė patyčias ar smurtą iš Mokyklos bendruomenės nario, nedelsdamas, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną:

17.1. aiškindamasis situaciją individualiai kalbasi su patyčias ar smurtą patyrusiu asmeniu, paima jų paaiškinimus raštu;

17.2. išsiaiškinęs, kad asmuo patyrė smurtą, rekomenduoja smurtą patyrusiam asmeniui kreiptis psichologinės pagalbos į mokyklos psichologą, jam nesant į Vilkaviškio rajono Švietimo pagalbos tarnybą;“.

Direktorė

Violeta Šaukščiuvienė

**VILKAVIŠKIO R. KETURVALAKIŲ
MOKYKLOS-DAUGIAFUNKCIO CENTRO
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL VILKAVIŠKIO R. KETURVALAKIŲ MOKYKLOS-DAUGIAFUNKCIO CENTRO
SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS
APRAŠO PATVIRTINIMO**

2017 m. rugpjūčio 24 d. Nr. V-(1.3)-89
Keturvalakiai

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190 „Dėl smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijų patvirtinimo“, atsižvelgdama į Vilkaviškio r. Keturvalakių mokyklos-daugiafunkcio centro mokytojų tarybos 2017 m. birželio 22 d. posėdžio protokolo Nr. S-2-(1.6)-5 nutarimą ir Vilkaviškio r. Keturvalakių mokyklos-daugiafunkcio centro mokyklos tarybos 2017 m. birželio 22 d. posėdžio protokolo Nr. S-1-(1.5)-3 nutarimą:

1. T v i r t i n u Vilkaviškio r. Keturvalakių mokyklos-daugiafunkcio centro smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašą (pridedama).

2. S k i r i u atsakinga direktoriaus pavaduotoją ugdymui Liną Puskunigienę už smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos įgyvendinimą mokykloje.

Direktorė

Violeta Šaukščiuvienė

PATVIRTINTA
Vilkaviškio r. Keturvalakių
mokyklos-daugiafunkcio centro
direktoriaus 2017 m. rugpjūčio 24 d.
įsakymu Nr. V-(1.3)-89

VILKAVIŠKIO R. KETURVALAKIŲ MOKYKLOS-DAUGIAFUNKCIO CENTRO SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vilkaviškio r. Keturvalakių mokyklos-daugiafunkcio centro (toliau – Mokyklos-daugiafunkcio centro) Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašas (toliau–Tvarkos aprašas) parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro įsakymu „Dėl smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijų patvirtinimo“ 2017 m. kovo 22 d. Nr. V-190.

2. Tvarkos aprašas nustato patyčių stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą Vilkaviškio r. Keturvalakių mokykloje-daugiafunkciame centre.

3. Tvarkos aprašo paskirtis – padėti mokyklai-daugiafunkciam centrui sukurti saugią, mokinio asmenybės augimui, brandai ir ugdymuisi palankią aplinką mokykloje, kurioje mokiniai jaučiasi gerbiami, priimti, saugūs, jų nuomonė ir siūlymai yra išklausomi ir vertinami.

4. Visi mokyklos bendruomenės nariai yra pasirašytinai supažindinami su mokyklos smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarka. Mokykloje visiems mokiniams ir mokyklos bendruomenės nariams yra aiškos elgesio normos, kurios reglamentuoja tiek pozityvų (laukiamą), tiek neleistiną (nepageidaujamą) mokinių elgesį (Mokiniai pasirašytinai supažindinami su Mokinių skatinimo ir drausminimo tvarka mokykloje).

4.1. Mokykla:

4.1.1. vykdydama veiklas, orientuotas į smurto ir patyčių prevenciją, bendrauja su mokinių tėvais, vietos bendruomene, kitomis organizacijomis;

4.1.2. vykdo nuoseklų mokinių socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymą (savęs pažinimo, empatijos, problemų sprendimo ir konfliktų sprendimo, pykčio valdymo, bendravimo ir bendradarbiavimo ir kiti socialiniai įgūdžiai);

4.1.3. kuria pozityvų Mokyklos mikroklimatą su visos Mokyklos bendruomenės nariai.

5. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:

5.1. į patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio, formos (dėl lyties, amžiaus, socialinio statuso, religinės ar tautinės priklausomybės ar kitų asmens ypatybių);

5.2. kiekvienas mokyklos-daugiafunkcio centro administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie patyčias, turi reaguoti ir stabdyti;

5.3. veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiojo apie patyčias amžiaus ir pareigų bei nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių patyčias amžiaus ir pareigų.

6. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

6.1. patyčios – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui;

6.2. tiesioginės patyčios (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginės patyčios (skaudinant be tiesioginės agresijos):

6.2.1. žodinės patyčios: pravardžiavimas, grasinimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

6.2.2. fizinės patyčios: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

6.2.3. socialinės patyčios: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

6.2.4. elektroninės patyčios: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.;

6.3. patyčias patiriantis vaikas – mokinys, iš kurio yra tyčiojamas;

6.4. besityčiojantysis/skriaudėjas – vaikas ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ir/ar prisidedantis prie jų;

6.5 patyčias patiriantis suaugęs – administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar techninis darbuotojas, iš kurio tyčiojasi mokinys (-iai);

6.6. patyčių stebėtojas – vaikas ar suaugęs, matantis ar žinantis apie patyčias;

6.7. patyčių prevencija – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti, imantis mokyklos-daugiafunkcio centro bendruomenės narių (mokinių, administracijos atstovų, pedagogų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių;

6.8. patyčių intervencija – visuma priemonių, taikomų visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant jų tėvus (globėjus, rūpintojus);

6.9. patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną – patyčių situacijos mokykloje-daugiafunkciame centre stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolimesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

II SKYRIUS

PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA

7. Smurto ir patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi mokyklos-daugiafunkcio centro veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi mokyklos-daugiafunkcio centro direktorius, vaiko gerovės komisijos nariai, klasių vadovai, o jos vykdyme dalyvauja visi mokyklos-daugiafunkcio centro bendruomenės nariai (1 priedas).

8. Mokyklos-daugiafunkcio centro direktorius atsakingas už tvarkos aprašo pristatymą mokyklos-daugiafunkcio centro bendruomenei ir jo vykdymą (įgyvendinimą).

9. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja mokyklos-daugiafunkcio centro vaiko gerovės komisija, kuri kasmet:

9.1. inicijuoja anoniminę vaikų apklausą ir apibendrina jos rezultatus;

9.2. atlieka mokykloje-daugiafunkciame centre fiksuotų pranešimų apie patyčias analizę;

9.3. vaiko gerovės komisijoje aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemones, jų taikymą sprendžiant smurto ir patyčių situacijas;

9.4. teikia siūlymus mokyklos-daugiafunkcio centro direktoriui dėl patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo mokykloje-daugiafunkciame centre bei Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos tvarkos aprašo tobulinimo;

10. Klasių vadovai analizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias, informuoja vaiko gerovės komisijos narius, koordinuojančius vykdymo tvarką, apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus klasėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su patyčiomis.

III SKYRIUS

PATYČIŲ INTERVENCIJA

11. Visais įtariamų ir realių patyčių atvejais kiekvienas mokyklos-daugiafunkcio centro bendruomenės narys reaguodamas:

11.1. nutraukia bet kokius smurto ir patyčių veiksmus, esant elektroninėms patyčioms, išsaugo įrodymus;

11.2. primena vaikui, kuris tyčiojasi, mokyklos-daugiafunkcio centro moksleivių elgesio taisykles;

11.3. jei vaikui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar mokyklos-daugiafunkcio centro darbuotojus) ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);

11.4. informuoja klasės vadovą apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias, elektroninių patyčių atveju, pateikia išsaugotus įrodymus;

11.5. jeigu informuoja tiesiogiai vaiko gerovės komisijos narius apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias (ar elektronines patyčias), kartu pateikia užpildytą pranešimo apie patyčias formą (2 priedas).

12. Klasės vadovas ar kitas asmuo gavęs informaciją apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias:

12.1. aiškinasi situaciją, ar tai patyčių atvejis;

12.2. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, esant reikalui, informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus), pagal situaciją kviečia juos dalyvauti pokalbiuose;

12.3. kartojantis patyčių ir smurto veiksams užpildo pranešimo apie patyčias formą (2 priedas), ją perduoda vaiko gerovės komisijos pirmininkui, psichologui ar socialiniam pedagogui;

12.4. toliau stebi situaciją, bendradarbiauja su vaiko gerovės komisijos nariais ir informuoja apie pokyčius.

13. Užpildytą formą priėmęs vaiko gerovės komisijos narys formą registruoja Patyčių registracijos žurnale (žurnalas laikomas vaiko gerovės komisijos pirmininko kabinete).

14. Vaiko gerovės komisija įvertinusi turimą informaciją:

14.1. numato priemones (gali būti individualūs pokalbiai su skriaudėju, skriaudžiamuoju, stebėtojais, jų tėvais, klasės mokiniais, kt. priemonės), supažindina su pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus);

14.2. informuoja mokyklos-daugiafunkcio centro direktorių apie esamą situaciją;

14.3. stebi priemonių įgyvendinimą, esant reikalui, organizuoja pakartotinius susirinkimus situacijos įvertinimui.

15. Vaikui pasityčiojus iš administracijos atstovo, pedagogo, švietimo pagalbos specialisto ar kito darbuotojo, asmuo pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias turėtų informuoti mokyklos-daugiafunkcio centro direktorių, kuris numato priemones situacijai spręsti.

16. Administracijos atstovui, pedagogui, švietimo pagalbos specialistui ar techniniam darbuotojui pasityčiojus iš vaiko, asmuo, pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias, turėtų informuoti mokyklos-daugiafunkcio centro direktorių, kuris numato priemones situacijai spręsti.

17. Mokyklos direktorius, gavęs pranešimą, kad Mokyklos darbuotojas patyrė patyčias ar smurtą iš Mokyklos bendruomenės nario, nedelsdamas, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną:

17.1. aiškindamasis situaciją individualiai kalbasi su patyčias ar smurtą patyrusiu asmeniu, paima jų paaiškinimus raštu;

17.2. išsiaiškinęs, kad asmuo patyrė smurtą, rekomenduoja smurtą patyrusiam asmeniui kreiptis psichologinės pagalbos į mokyklos psichologą, jam nesant į Vilkaviškio rajono Švietimo pagalbos tarnybą.

18. Kitiems patyčių dalyviams pagal individualius poreikius mokykloje-daugiafunkciame centre teikiama švietimo pagalbos specialistų ar pedagogų pagalba.

19. Visais atvejais mokinys, patyręs patyčias ar smurtą, gali kreiptis į bet kurį mokyklos-daugiafunkcio centro bendruomenės narį.

IV BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

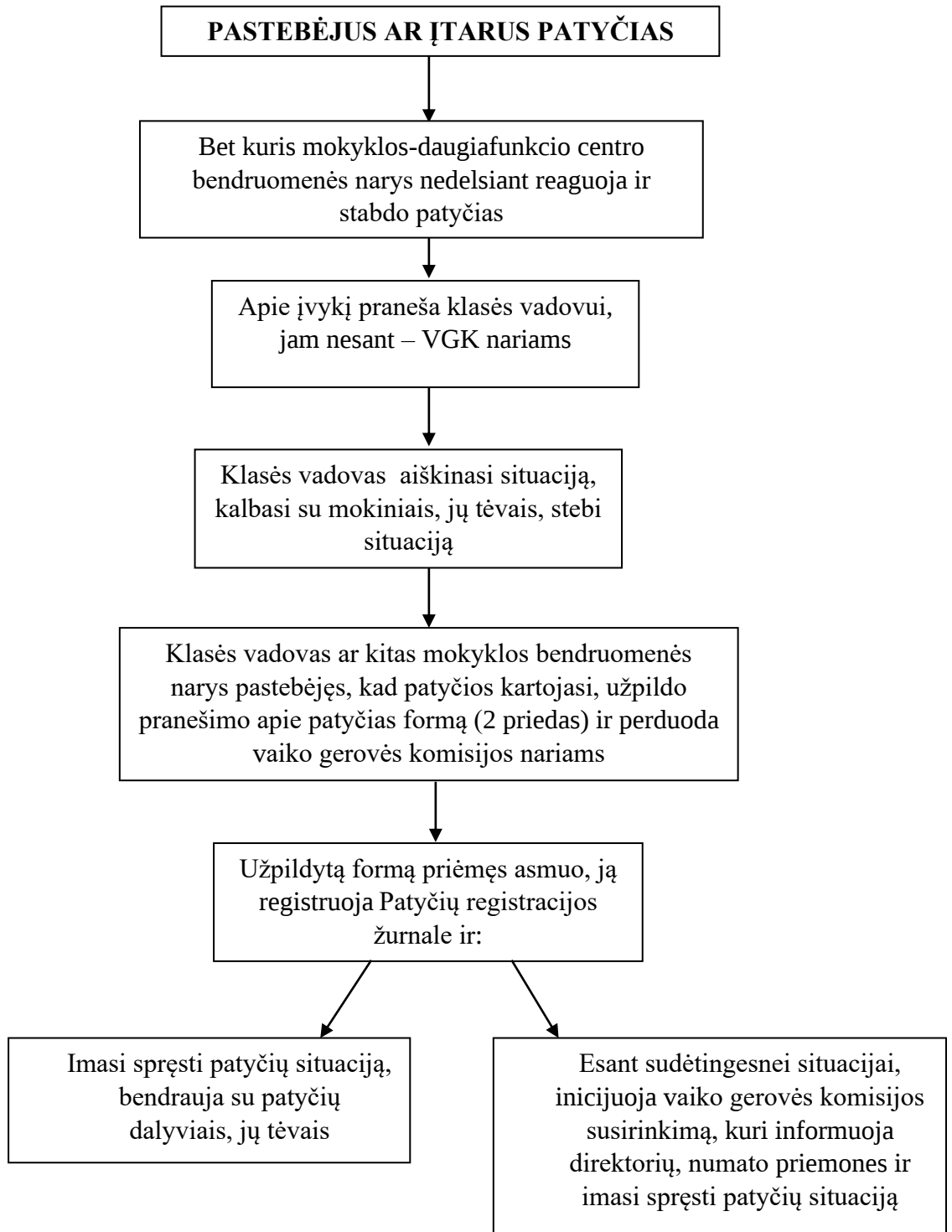
20. Mokykla-daugiafunkcis centras puoselėja bendruomeniškumą ir pozityvias vertybes (mandagumą, paslaugumą, rūpinimąsi kitais, pagarbą, pasitikėjimą, lygiateisiškumą ir kt.), kurias atitinka visų mokyklos darbuotojų elgesys ir veikla.

21. Pareigybų aprašuose numatyta atsakomybė už emociškai saugios mokymo(si) aplinkos mokykloje puoselėjimą, reagavimą į smurtą ir patyčias mokykloje nustatyta tvarka.

22. Pedagogai ne rečiau kaip kartą per ketverius metus tobulina kvalifikaciją mokinių socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymo srityje.

23. Visi dokumentai, esantys vaiko asmens byloje, ir duomenys, susiję su vaiku ir jo asmeniniu gyvenimu, yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti vaiko teises ir teisėtus interesus.

**VILKAVIŠKIO R. KETURVALAKIŲ MOKYKLOS – DAUGIAFUNKCIO CENTRO
REAGAVIMO Į PATYČIAS IR PAGALBOS JOMS ĮVYKUS SCHEMA**

VILKAVIŠKIO R. KETURVALAKIŲ MOKYKLA-DAUGIAFUNKCIS CENTRAS

Nr. _____

(data)

Bendrieji duomenys:

Kas pranešė apie patyčias: (vardas, pavardė)	
Kada įvyko patyčios: (data, valanda)	
Kur įvyko patyčios:	
Kokia patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota (apibraukti):	
• Fizinė: vaiko/suaugusiojo užgauliojimas veiksmais (pargriovimas, mušimas, spardymas, įspyrimas, kumštelėjimas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, spaudymas, daiktų atiminėjimas ar gadinimas, plaukų pešiojimas ir pan.). • Žodinė: pravardžiavimas, grasinimas, ujjimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzlinimas, žeminimas ir pan. • Socialinė: įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, ignoravimas, siekiant parodyti, kad vaikas/suaugusysis yra nepageidaujamas ar atstumiamas, gaudų skleidimas ir pan. • Elektroninė: patyčios vykstančios elektroninėje erdvėje: socialiniuose tinkluose, kitose vietose internete, naudojant mobiliuosius telefonus (nemalonių žinučių arba elektroninių laiškų rašinėjimas, skaudinantis bendravimas pokalbių kambariuose, mokinio/suaugusiojo asmeninio gyvenimo detalių viešinimas, tapatybės pasisavinimas ir kt.). • Kiti pastebėjimai (įrašyti):	
Ar yra žinomas tokio elgesio pasikartojimas:	

Duomenys apie patyčių dalyvius:

Mokinio/asmens, <u>patyrusio patyčias</u> vardas, pavardė, amžius, klasė:	
Mokinio/asmens, <u>kuris tyčiojosi</u> vardas, pavardė, amžius, klasė:	
Mokinio/asmens, <u>stebėjusio patyčias</u> vardas, pavardė, amžius, klasė:	

Išsami informacija apie įvyki:

Mokinio paaiškinimas:

(mokinio vardas, pavardė)	(parašas)
Mokytojo (ar kito asmens) komentaras:	

(užpildžiusio asmens vardas, pavardė)

(parašas)